

Quản lý hoạt động đào tạo, bồi dưỡng tăng ni sinh tại Trường trung cấp Phật học

Huỳnh Văn Phụng*

**Học viên cao học, Trường Đại học Trà Vinh*

Received: 10/6/2024; Accepted: 18/6/2024; Published: 28/6/2024

Abstract: *Buddhist secondary schools in localities train and foster monks and nuns according to programs ranging from basic knowledge to topics on philosophical principles and applied practice of Buddhism: from research results Through the article, the author presents some theoretical issues on the management of training and fostering activities for monks and nuns at Buddhist secondary schools.*

Keywords: *Training, fostering, monks and nuns, Buddhist secondary school*

1. Đặt vấn đề

Trọng tâm của giáo dục Phật giáo (GDPH) là hướng dẫn con người đạt được giác ngộ và giải thoát, vượt qua khỏi nỗi khổ niềm đau thông qua việc hiểu rõ bản chất của cuộc sống và thực hành theo giáo lý của Đức Phật. Để có nên một đời sống an lạc, hạnh phúc, con người phải có sự quản lý chặt chẽ, giáo dục xuyên suốt, cho nên GDPH được xây dựng trên nền tảng ba phương diện: Giáo dục đạo đức (Giới), giáo dục chuyên hóa (Thiền) và giáo dục tri thức giải quyết những vấn nạn (Tuệ).

Trường Trung cấp Phật học (TCPH) đào tạo bồi dưỡng (ĐTBD) Tăng, Ni sinh trình độ trung cấp Phật học, đang nỗ lực xây dựng và phát huy truyền thống đào tạo các thế hệ Tăng, Ni cho Phật giáo, đáp ứng các nhu cầu Phật sự, giải quyết các vấn nạn của thời đại; các Tăng, Ni sau khi tốt nghiệp các khóa ĐTBD đã phát huy, kế thừa, phát triển đạo Phật và con đường giáo dục Phật giáo. Trường ĐTBD chương trình từ kiến thức căn bản đến các chuyên đề về các nguyên lý triết học và ứng dụng hành trì của Phật giáo, Vì vậy nghiên cứu QLHĐTBD Tăng Ni sinh tại Trường TCPH tỉnh Bình Thuận là vấn đề có ý nghĩa hiện nay.

2. Nội dung và kết quả Nghiên cứu

2.1. Tăng, Ni sinh

Thuật ngữ “Tăng” và “Ni” trong Phật giáo bắt nguồn từ ngôn ngữ Pali và Sanskrit, hai ngôn ngữ cổ đại có liên quan mật thiết đến kinh điển Phật giáo. Ngôn ngữ Pali gọi Sangha, Sanskrit gọi Samgha, nghĩa là “cộng đồng” hoặc “hội chúng” giữ gìn, tuân thủ giới luật Phật đưa đến đoàn kết, hoà hợp, thanh tịnh. Trong Phật giáo, Tăng được chỉ cho Tu sĩ Nam. Ni tiếng Pali gọi Bhikkhuni, tiếng Sanskrit: Bhikshuni, nghĩa là nữ tu sĩ giữ gìn giới luật đạt đến sự đoàn kết, hoà hợp, thanh tịnh.

Thực tế, nghĩa chữ Tăng là đã đủ dành cho Tăng Ni trong Phật giáo, nghĩa là từ dùng chung cho cả chư Tăng và chư Ni, chữ Tăng mang nghĩa đoàn kết, hoà hợp, thanh tịnh. Nguồn gốc của các thuật ngữ này xuất phát từ thời kỳ Đức Phật Thích Ca Mâu Ni. Khi Đức Phật bắt đầu giảng dạy và thu nhận đệ tử, Tăng đoàn (Sangha) được thành lập để tuân thủ và thực hành giáo lý của Ngài. Ban đầu, cộng đồng này chỉ gồm các tu sĩ nam, nhưng sau đó Đức Phật đã chấp nhận cho phụ nữ xuất gia và thành lập Ni đoàn (Bhikkhuni Sangha).

2.2. Hoạt động ĐTBD Tăng Ni sinh ở Trường Trung cấp Phật học

Hoạt động ĐTBD tăng ni sinh ở trường TCPH là một quá trình mà trong đó diễn ra các hoạt động, bồi dưỡng Tăng, Ni sinh của toàn hệ thống theo khoa học và cấu trúc nhất định nhằm đạt được các mục tiêu của cơ sở đào tạo.

Các thành tố chính trong hoạt động ĐTBD Tăng Ni sinh ở Trường TCPH cũng không khác nhiều so với quản lý, ĐTBD nói chung, nhưng các thành tố đặc thù của một trường TCPH có mối quan hệ chặt chẽ với nhau và có mối liên hệ với các yếu tố liên quan khác ngoài ĐTBD Tăng Ni sinh ở trường TCPH để có những tác động tích cực giúp cho quá trình ĐTBD Tăng Ni sinh ở trường TCPH đạt được mục tiêu đã đề ra.

2.3. Mục tiêu hoạt động ĐTBD Tăng Ni sinh ở trường TCPH

Mục tiêu hoạt động ĐTBD Tăng Ni sinh ở trường TCPH là phải tổ chức xây dựng chương trình ĐTBD hướng đến mục tiêu đảm bảo các chương trình được thiết kế và thực hiện trọn vẹn với chất lượng và hiệu quả cao nhất trong điều kiện cụ thể của từng trường TCPH ở các địa phương. Theo đó, mục tiêu

ĐTBD **Tăng Ni** sinh của trường TCPH là làm sao ĐTBĐT **Tăng Ni** thật sự giỏi về thế học và Phật học, có nền tảng kiến thức Phật học phong phú có chất lượng hơn là số lượng, mong muốn sau này **Tăng Ni** sinh tốt nghiệp ai cũng ra làm Phật sự được gánh vác công việc cho chư Tôn đức lớn tuổi, nhưng tiên quyết là **Tăng Ni** sinh phải có đạo hạnh, đạo phong là chúng trung tôn.

Trường TCPH ở các địa phương, có có nhiệm vụ cao cả phải ĐTBĐT **Tăng Ni** sinh trở thành những tu sĩ Phật giáo chân chính. Học để tu, học để hoằng pháp và giúp đời, trong đó tu là chính, tu từ khi bước chân vào chùa cho đến khi chấm dứt cuộc đời. Học để trau dồi đạo đức và trí tuệ, để thuận lợi hơn trên con đường tiến đến giác ngộ giải thoát tối hậu.

ĐTBD những **Tăng Ni** vừa có đạo đức chuẩn mực đúng với tinh thần Phật giáo vừa có kiến thức nội điển và ngoại điển để làm rường cột cho ngôi nhà Phật giáo từng địa phương. Theo Cao Thái Da (2020) thì “Đặc trưng của nội dung chương trình ĐTBĐT của Phật giáo Việt Nam là xây dựng chương trình đào tạo (CTĐT) trong hệ thống giáo lý nhà Phật, nhưng phải dựa trên nội quy của Ban giáo dục Phật giáo trung ương làm nền tảng. Đặc trưng CTĐT chỉ dành cho giới tu sĩ về giáo lý nhà Phật và tín đồ Phật giáo, toàn bộ các môn học chủ yếu là kinh điển Phật giáo đại thừa và tiểu thừa, người dạy phần lớn là các nhà sư trong Phật giáo (giáo thọ) nhưng cũng có thỉnh giảng các vị giáo thọ bên ngoài dạy về các môn xã hội và nhân văn trong hệ thống giáo dục của Bộ GD&ĐT quy định các môn đại cương.

2.4. Nội dung, chương trình ĐTBĐT Tăng Ni sinh của trường TCPH

Theo Từ điển tiếng Việt thông dụng: “CTĐT là bản thiết kế về hoạt động dạy học trong đó phản ánh các yếu tố mục tiêu dạy học, nội dung và phương pháp dạy học; các kết quả dạy học. Những yếu tố này đều cấu trúc theo quy trình chặt chẽ về thời gian biểu. Nói cách khác, CTĐT là hệ thống làm việc của người học và người dạy, được thiết kế theo cấu trúc tường minh, có thể kiểm soát được sao cho sau khi hoàn tất hệ thống làm việc đó, người học và người dạy đạt được mục đích hoạt động của mình” [Từ điển tiếng Việt thông dụng (1998)]

CTĐT là bản thiết kế chi tiết quá trình giảng dạy trong một khoá đào tạo phản ánh cụ thể mục tiêu, nội dung, cấu trúc, trình tự cách thức tổ chức thực hiện và kiểm tra đánh giá các hoạt động giảng dạy cho toàn khoá đào tạo và cho từng môn học, phần học, chương, mục và bài giảng. CTĐT do các cơ sở đào tạo xây dựng trên cơ sở CTĐT đã được các cấp

có thẩm quyền phê duyệt. Ở các trường Phật học xây dựng phong trào học tập trong toàn thể **Tăng Ni** sinh, xây dựng môi trường giáo dục đa dạng hoá các hình thức đào tạo, loại hình học tập, tăng cường đầu tư, tiếp tục thể chế hoá chủ trương chính sách của nhà nước về xã hội hoá giáo dục và huy động cộng đồng xã hội. CTĐT ở các trường TCPH Phật học toàn bộ Kinh, Luật, Luận (Tam tạng kinh) trong hệ thống kinh điển Bắc Tông cũng như Nam Tông (Nam truyền và Bắc truyền) văn hóa Phật giáo, các kiến trúc của nhà Phật.

Nội dung chương trình ĐTBĐT; chủ yếu dựa trên chương trình do Ban GDPHT trung ương hoạch định, nhưng luôn được điều chỉnh để phù hợp với điều kiện những môn học để nâng cao trình độ các địa phương. Theo việc xây dựng nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng bao gồm: Phân tích ưu, nhược của hiện trạng đào tạo để lập kế hoạch (nhân lực, vật lực, tài lực...); Xác định các nguồn nhân lực cần thiết cho đào tạo tại trường; Xác định thời gian hoàn thành khoá học; Lập các kế phụ trợ cho ĐTBĐT (dự trù kinh phí, kế hoạch, thời gian...); Thực hiện nội dung chương trình, ĐTBĐT được cấu trúc từ các học phần thuộc khối kiến thức Phật học; Phân tích, đánh giá những khó khăn, thuận lợi có ảnh hưởng đến hoạt động ĐTBĐT để chủ động điều chỉnh các nội dung trong kế hoạch cho phù hợp.

2.5. QLHĐĐTBD Tăng Ni sinh ở trường TCPH

2.5.1. Lập kế hoạch QLHĐĐTBD Tăng Ni sinh ở trường trung cấp Phật học

- *Lập kế hoạch xây dựng chương trình ĐTBĐT*: là một hoạt động có tính hướng đích nhằm xác định một cách chính xác mục tiêu của chương trình ĐTBĐT từ đó xây dựng một hệ thống những giải pháp quản lý đào tạo để chương trình ĐTBĐT đạt được mục tiêu, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục. Cụ thể, các nội dung của lập kế hoạch thực hiện QLHĐĐTBD **Tăng Ni** sinh ở trường TCPH cần thực hiện: Kế hoạch tập trung vào các chức năng cơ bản của ĐTBĐT **Tăng Ni** sinh ở Trường TCPH như giảng dạy học tập, nghiên cứu.

Từ kế hoạch chung, Hiệu trưởng trường TCPH tiến hành LKH triển khai thực hiện chương trình ĐTBĐT. Trong lập kế hoạch đào tạo, khâu đầu tiên là xác định các mục tiêu đào tạo, triển khai thực đến giáo thọ và **Tăng Ni** sinh ở Trường Trung cấp Phật học. LKH về PPDH trong ĐTBĐT:

2.5.2. Tổ chức hoạt động ĐTBĐT Tăng Ni sinh ở trường TCPH

Để tổ chức hoạt động ĐTBĐT **Tăng Ni** sinh ở trường TCPH: Cần tuyển chọn đội ngũ giáo thọ;

ngoài các giáo thọ cơ hữu, thì trường chủ yếu thỉnh giảng các vị chức sắc tôn giáo trên địa bàn tỉnh tham gia giảng dạy theo chương trình ĐTBĐ của trường. Trong đó có chọn lọc bộ kinh nào trong kinh điển để đưa vào môn học cho phù hợp với thức tế xã hội và nhu cầu phát triển của xã hội, cần có những bộ kinh điển đi vào đời sống cho phù hợp với mọi thành phần trong xã hội. Đó là điều quan trọng đối với nội dung của môn học cho thích hợp. Hiệu trưởng là người quyết định nội dung chương trình học của trường.

- Tổ chức đội ngũ giáo thọ để thực hiện nội dung đào tạo nhằm tổ chức thực hiện các Chương trình ĐTBĐ trong trường. Chọn lựa người giảng dạy (giáo thọ) cơ hữu và thỉnh giảng (mời cả người ngoài đạo)

- Lựa chọn nội dung và chương trình ĐTBĐ

Lựa chọn các khối kiến thức trong chương trình TCPH hoặc các chương trình bồi dưỡng.

- Tăng, Ni sinh là người thụ hưởng và tuân thủ chương trình ĐTBĐ; Thực hiện nội quy, nề nếp của Trường.

- Ngoài ra nội dung của tổ chức ĐTBĐ Tăng Ni sinh ở Trường TCPH còn phải:

- Xác định các bộ phận, lực lượng trong trường tham gia ĐTBĐ;

- Bố trí, phân công nhiệm vụ các lực lượng ĐTBĐ Tăng Ni sinh;

- Huy động các nguồn lực để thực hiện kế hoạch ĐTBĐ

- Tổ chức các điều kiện và phương tiện kỹ thuật cho các lớp ĐTBĐ

2.5.3. Chỉ đạo triển khai kế hoạch hoạt động ĐTBĐ Tăng Ni sinh ở trường TCPH

Chỉ đạo triển khai kế hoạch hoạt động ĐTBĐ Tăng Ni sinh ở trường TCPH là quá trình chủ thể quản lý sử dụng quyền lực quản lý để tác động một cách có chủ đích đến đội ngũ tham gia ĐTBĐ, phát huy cao nhất tinh thần trách nhiệm và trình độ năng lực của lực lượng này vào công việc, nhằm đạt mục tiêu theo kế hoạch đề ra. Đơn đốc, động viên, kích thích hình thành động cơ thúc đẩy mọi người cùng thực hiện nhiệm vụ thực hiện chương trình ĐTBĐ, theo đó:

- Chỉ đạo triển khai thực hiện các quyết định ĐTBĐ;

- Chỉ đạo triển khai các điều kiện cho ĐTBĐ;

- Chỉ đạo thực hiện các chế độ chính sách hỗ trợ cho ĐTBĐ;

Chỉ đạo triển khai các phương pháp, hình thức ĐTBĐ đối với từng lớp bồi dưỡng, khóa đào tạo... Chỉ đạo thực hiện phương pháp, hình thức ĐTBĐ nhằm tổ chức cho các giáo thọ giảng dạy và Tăng Ni sinh học dưới nhiều hình thức, phương pháp khác nhau.

2.5.4. Kiểm tra, đánh giá hoạt động ĐTBĐ Tăng Ni sinh ở trường TCPH

- Kiểm tra thực hiện mục tiêu ĐTBĐ: Mục đích của KTĐG đào tạo là việc đo lường kết quả hoạt động đào tạo, so sánh với mục tiêu ban đầu đã đề ra, phân tích và điều chỉnh những sai lệch (nếu có) trong quá trình thực hiện để đảm bảo hoạt động đào tạo đạt kết quả cao nhất.

- Giám sát quá trình hoạt động của giáo thọ và Tăng, Ni sinh nhằm phát hiện ra những sai lệch để điều chỉnh kịp thời làm cho quan hệ giữa các cá nhân, các bộ phận trong ban công tác này được duy trì hoạt động bình thường;

- KTĐG quản lý CTĐT sau khi thực hiện các bước khâu cuối cùng là KTĐG lại thành quả đạt được trong quản lý xây dựng chương trình ĐTBĐ.

- Tổ chức thực hiện kiểm tra hoạt động ĐTBĐ có tổng kết, rút kinh nghiệm, điều chỉnh những vấn đề cần thiết trong thực hiện kế hoạch đào tạo.

- Xây dựng chính sách thi đua, khen thưởng và kỷ luật.

- Đánh giá sự phối kết hợp các lực lượng cho quá trình đào tạo như đánh giá các điều kiện cơ sở vật chất, tài chính đảm bảo cho quá trình đào tạo.

- Kiểm tra tiến độ CTĐT so với mục tiêu của CTĐT

- KTĐG việc thực hiện đa dạng phương pháp, hình thức đào tạo:

- Tiến hành kiểm tra, đánh giá thường xuyên hoặc theo định kì.

- KTĐG tiến hành kết hợp với sơ kết, tổng kết thi đua và rút ra bài học kinh nghiệm.

3. Kết luận

Bài viết đã đề cập đến các khái niệm cơ bản Phật học; làm rõ những vấn đề lý luận về mục tiêu, nội dung, hình thức, phương pháp quản lý đào tạo Tăng Ni sinh ở trường TCPH. Việc nghiên cứu lý luận có tính hệ thống là tiền đề khoa học để nghiên cứu thực trạng quản lý đào tạo Tăng Ni sinh ở Trường TCPH ở một địa phương cụ thể.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện Giáo dục và Đào tạo*.

2. Ban giáo dục Tăng Ni Trung ương (2012), *GDPH Việt Nam định hướng và phát triển*, NXB Tôn giáo Hà Nội.

3. Trần Văn Cát (2016), *QLHĐ đào tạo tại Học viện Phật giáo Việt Nam theo cách tiếp cận đảm bảo chất lượng*. Luận án tiến sĩ QLGD